

**ХОТІНСЬКА СЕЛИЩНА РАДА
КІНДРАТІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ХОТІНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ
СУМСЬКОГО РАЙОНУ СУМСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

вул. Гагаріна, 5/7, с. Кіндратівка, 42315,
тел. 69-77-24, e-mail: kindrativka@ukr.net Код ЄДРПОУ 33361940

ЗВІТ

**за результатами першого циклу моніторингу
щодо безпеки дітей в мережі Інтернет**

Останні роки звичні нам речі, зокрема зустрічі, спілкування, перейшли в онлайн. Пов'язані з пандемією, широкомасштабним вторгненням РФ в Україну, обмеження зробили ще більш затребуваним Інтернет та можливості цифрового простору.

Для сучасної дитини стало звичним бути постійно на зв'язку із своїми рідними та друзями: використовувати різноманітні месенджери чи електронну пошту, щоб підтримувати зв'язок з близькими; соціальні мережі, щоб обмінюватися новинами; Meet, щоб приєднуватися до відеозустрічей для навчання; Google, щоб шукати інформацію; мобільні ігри, щоб скоротати час. Інтернет і різноманітні додатки стали такою ж невід'ємною частиною життя дітей, як одяг чи їжа. Молоді вже важко уявити своє життя без смартфона.

Говорячи про всі переваги, які приносить у життя смартфон, планшет чи ноутбук із доступом до Інтернету, діти забувають, що є й інша сторона медалі. Досить часто вони не приділяють достатньої уваги ризикам, які можуть чатувати на них в цифровому просторі.

Мета: виявлення проблем та потреб дітей 10-16 років щодо безпеки в Інтернеті для подальшої розробки плану заходів з ефективної профілактики й реагування на кібербулінг.

Завдання:

- визначити рівень обізнаності про кібербулінг;
- виявити, систематизувати та описати наявні проблеми та потреби дітей 10-16 років щодо цифрової безпеки в Інтернеті;
- розробити рекомендації за результатами моніторингового дослідження.

Метод: онлайн-анкетування педагогів, батьків, учнів.

Термін онлайн-анкетування: 21 грудня 2023 року.

Кількість респондентів:

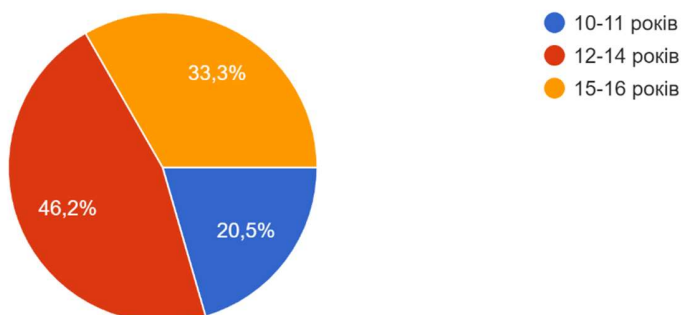
Учні 5-11 класів	Батьки учнів 5-11 класів	Педагогічні працівники
39	32	18

Отримані дані

Більшість відповідей – 18 (46,2%) надали діти у віці 12-14 років. Діти у віці 10-11 та 15-16 років надали відповідно 13 (33,3%) та 8 (20,5%) відповідей.

2. Укажи свій вік:

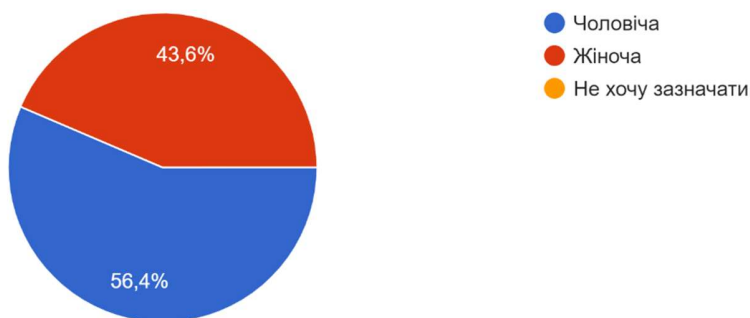
39 відповідей

Дівчата та хлопці були однаково активні при участі в опитуванні – хлопці надали 22 (56,4%) відповіді, дівчата – 17 (43,6%).

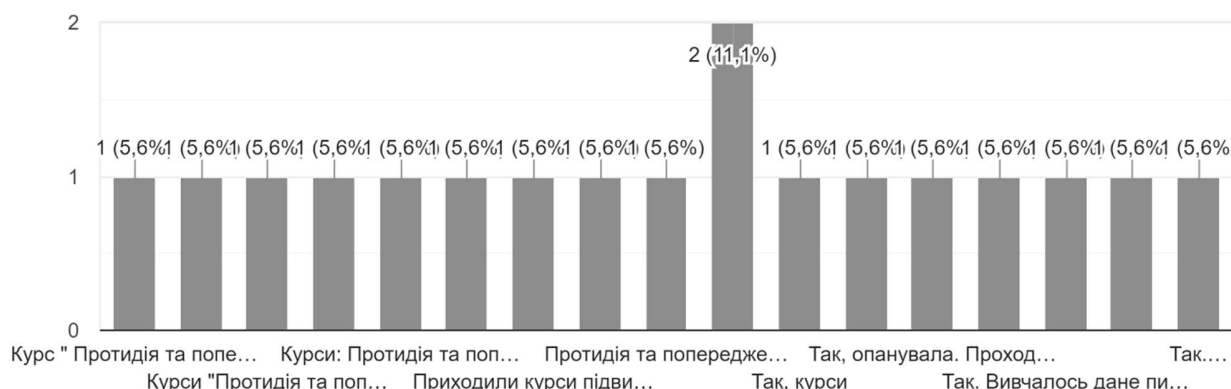
3. Укажи свою стать:

39 відповідей

В опитуванні взяли участь як вчителі-початківці зі стажем до 5 років, так і вчителі з великим педагогічним стажем – понад 30 років. Впродовж останніх трьох років більша частина опитаних педагогів (94,4%) пройшли підвищення кваліфікації з питання щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству, булінгу тощо. Серед онлайн-курсів, що пройшли педагоги, названі «Протидія та попередження булінгу (цькування) в закладах освіти», «Безпека в інтернеті під час війни», «СТОП БУЛІНГ».

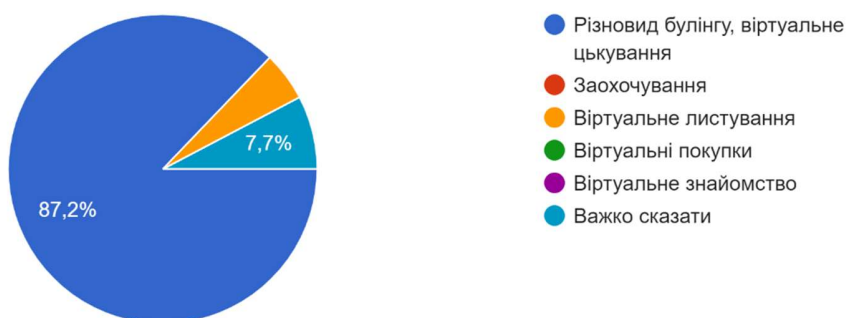
3. Чи опанували Ви упродовж останніх 3 років тематику щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству, б...сійного зростання та яким чином це відбулося?
18 відповідей

Діагностика рівня обізнаності щодо поняття «кібербулінгу» показала, що 87,2% дітей та більше половини опитаних батьків (65,6%) розуміють суть поняття. Окрім того, 5,1% учнів та 6,3% батьків вважають, що кібербулінг – це віртуальне спілкування; 9,3% батьків характеризують його як заохочування, віртуальні покупки та віртуальне знайомство. 7,7% учням та 18,8% батькам важко визначитися з відповіддю.

Учні

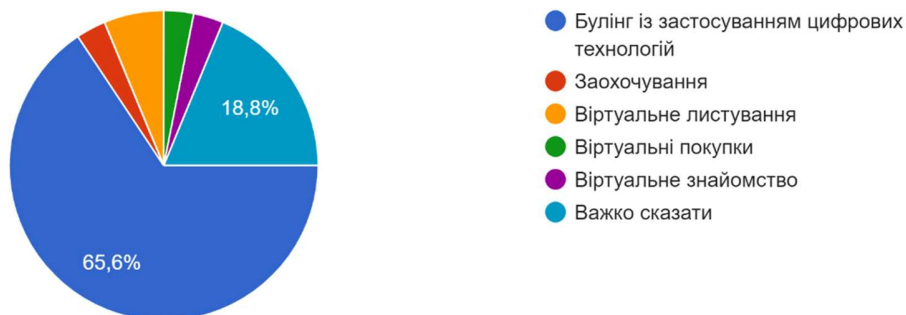
5. Що означає термін "кібербулінг"?
39 відповідей

Батьки

3. Що означає термін "кібербулінг"?

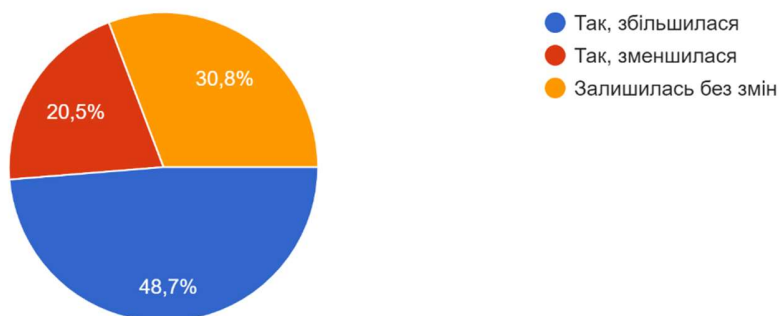
32 відповіді

Майже половина опитаних учнів (48,7%) стверджує, що за останні чотири місяці кількість часу, який вони проводять в мережі Інтернет або соціальних мережах, збільшилася. Проте, 30,8% дітей зазначили, що цей час залишився без змін, а для 8 респондентів (20,5%) він зменшився.

6. Чи змінилася за останні чотири місяці кількість часу, що ти проводиш в мережі Інтернет або соціальних мережах?

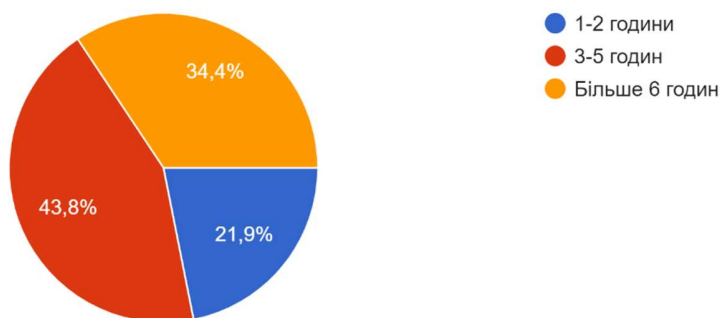
39 відповідей

Більша частина батьків вважає, що діти проводять в соціальних мережах чи загалом в Інтернеті від 3 до 5 годин щодня.

4. На Вашу думку, скільки годин на день проводить Ваша дитина в мережі Інтернет або в соціальних мережах?

32 відповіді

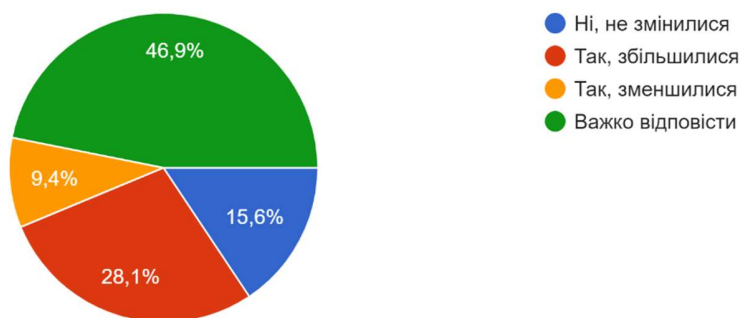

48% (24 респонденти) вважають, що проблеми безпеки контенту та інформації в Інтернеті з початком повномасштабних воєнних дій на території України збільшилися. 32% (16 респондентів) було важко відповісти; 14% (7 респондентів) вважають, що не змінилися; 9,4% батьків вказали, що проблеми зменшилися.

Батьки

5. Чи змінилися проблеми безпеки контенту або інформації в Інтернеті з початком повномасштабних воєнних дій на території України?

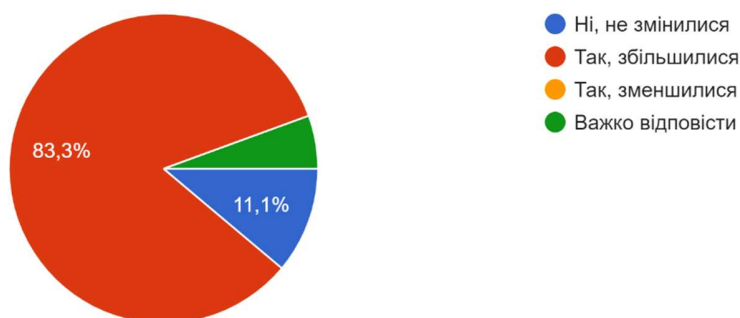
32 відповіді

Педагоги

4. Чи змінилися проблеми безпеки контенту або інформації в Інтернеті з початком повномасштабних воєнних дій на території України?

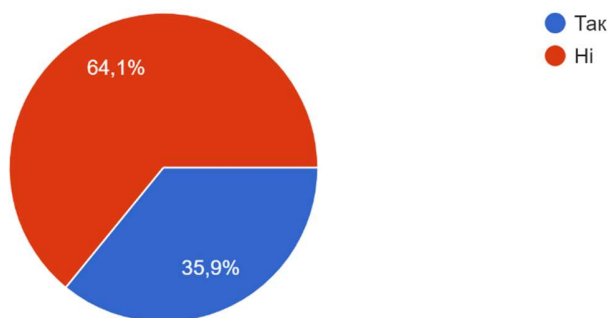
18 відповідей

За даними опитування, 64,1% дітей зазначили, що за останні чотири місяці не були свідками онлайн-гри, чату чи дискусії, де виявлялися б нападки чи жорстокість щодо якоїсь людини, а 35,9% – були.

7. За останні чотири місяці ти був(ла) свідком онлайн-гри, чату чи дискусії, де виявлялися б нападки чи жорстокість щодо якоїсь людини?

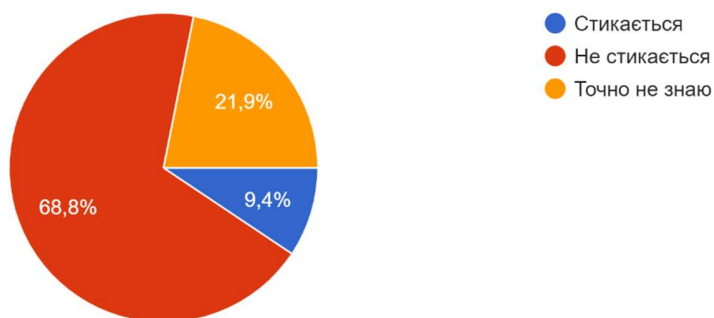
39 відповідей

При цьому 68,8% опитаних батьків вважають, що їхні діти не стикаються з небезпечним або насильницьким контентом в мережі Інтернет; 21,9% «точно не знають»; 9,4% вказали, що стикаються.

6. Чи стикається Ваша дитина з небезпечним або насильницьким контентом в мережі Інтернет?

32 відповіді

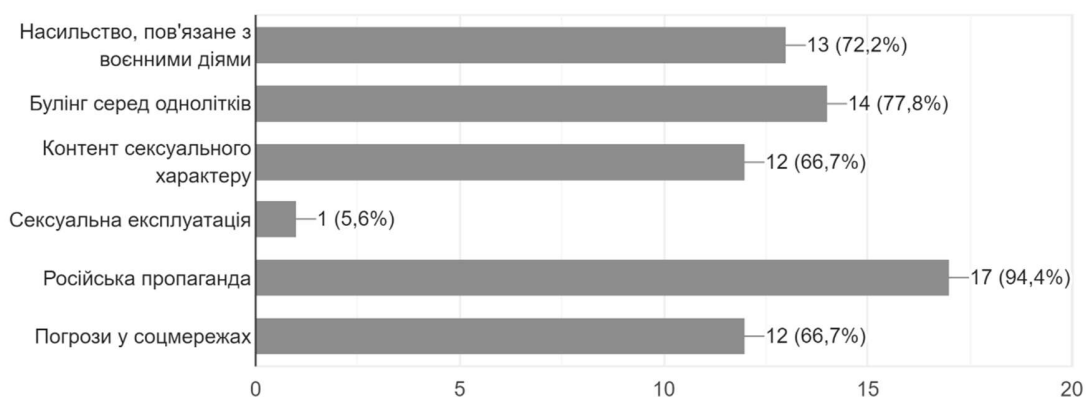

На прохання назвати найбільш актуальні проблеми, з якими можуть стикатися діти в мережі Інтернет, найпоширенішою (94,4% педагогів та 65,6% батьків) відповіддю була «російська пропаганда», проблеми «булінг серед однолітків» (77,8% педагогів та 46,9% батьків) та «наси́льство, пов’язане з воєнними діями» (72,2% педагогів та 50% батьків) посіли друге місце, а на третьому (66,7 педагогів та 37,5% батьків) опинилася проблема «погрози у соцмережах».

Педагоги

7. Назвіть найбільш актуальні проблеми, з якими можуть стикатися діти в мережі Інтернет:

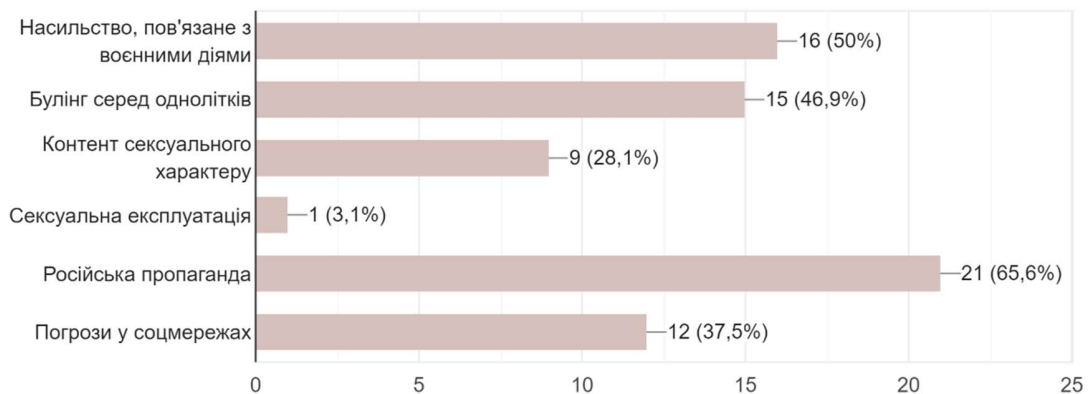
18 відповідей

Батьки

7. Назвіть найбільш актуальні проблеми, з якими можуть стикатися діти в мережі Інтернет:

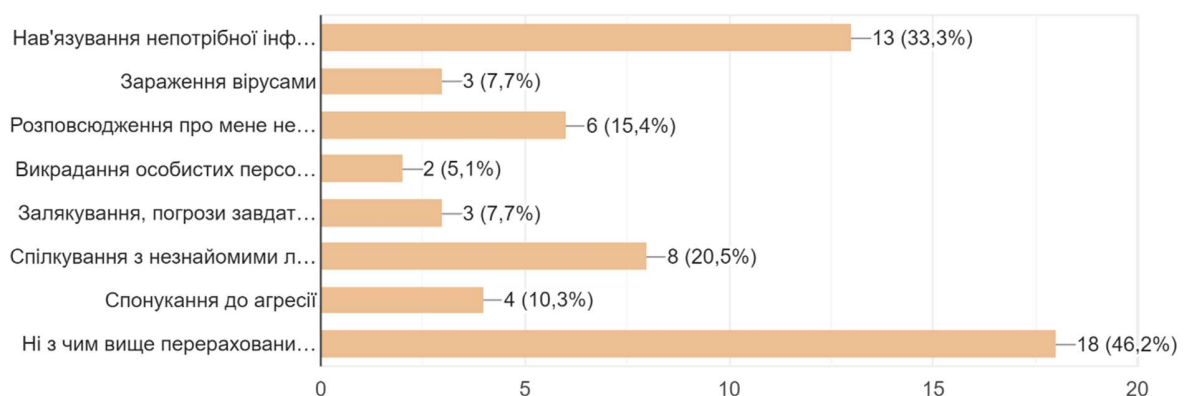
32 відповіді

Майже половина опитаних учнів (46,2 %) відповіли, що за останні чотири місяці особисто не стикалися з небезпеками під час використання Інтернету. Решта дітей вказали, що з ними траплялися такі небезпеки, як: нав'язування непотрібної інформації (33,3%), спілкування з незнайомими людьми (20,5%), розповсюдження про мене неправдивої інформації (15,4%), спонукання до агресії (10,3%), зараження вірусами (7,7%), залякування, погрози завдати мені шкоди (7,7%), викрадання особистих персональних даних (5,1%).

8. З якими небезпеками під час використання Інтернету тобі доводилося стикатися особисто за останні чотири місяці?

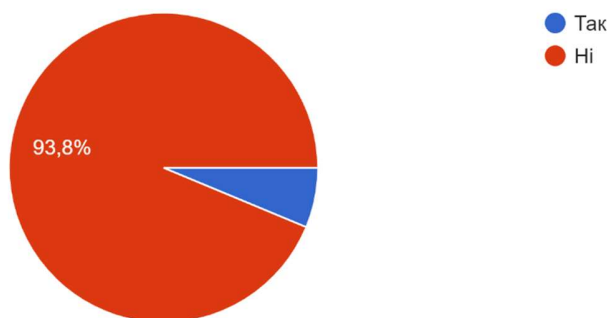
39 відповідей

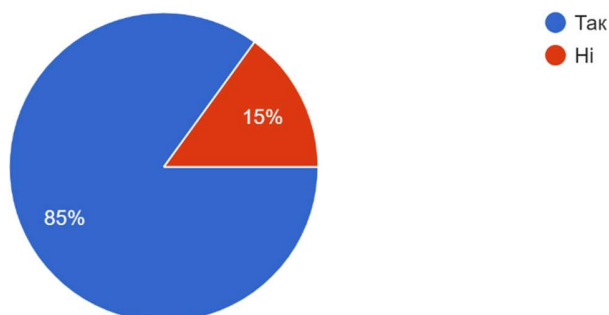
На питання «Чи зверталась до Вас дитина через проблеми щодо безпеки або насильства в мережі Інтернет?» лише двоє батьків (6,3%) відповіли позитивно. Водночас на уточнювальне питання «Чи змогли Ви розв'язати

проблему або допомогти дитині?» було надано 20 відповідей. При цьому 17 (85%) з них були позитивними.

8. Чи зверталась до Вас дитина через проблеми щодо небезпеки або насильства в мережі Інтернет?
32 відповіді

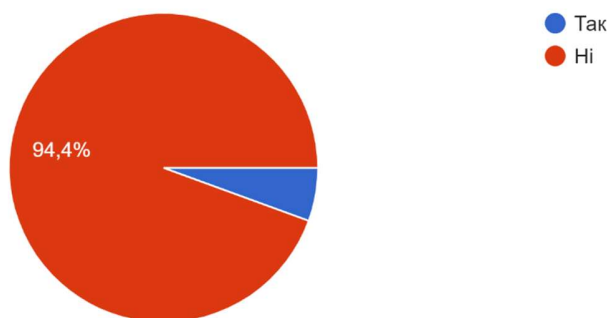
9. Якщо "так", чи змогли Ви розв'язати проблему або допомогти дитині?
20 відповідей

Більшість опитаних педагогів (94,4%) зазначили, що до них не звертались учні через проблеми щодо небезпеки або насильства в мережі Інтернет. Разом з тим 5,6% опитаних дали позитивну відповідь та вказали, що проблему було розв'язано.

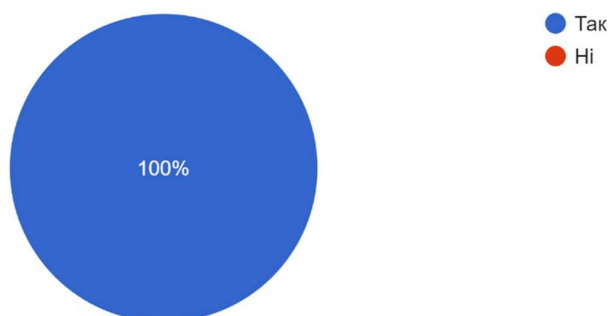
8. Чи звертались до Вас учні через проблеми щодо небезпеки або насильства в мережі Інтернет?

18 відповідей

9. Якщо "так", чи змогли Ви розв'язати проблему або допомогти дитині?

6 відповідей

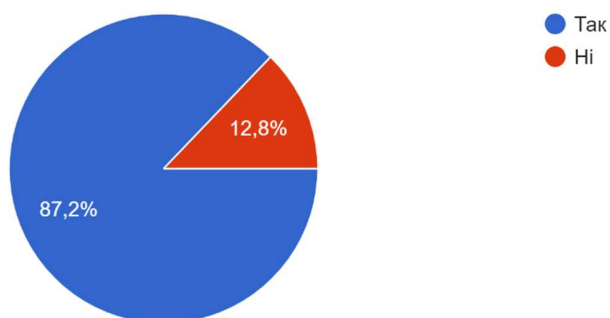

На питання «Чи знаєте Ви, що робити або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?» 84,3% (76) респондентів відповіли ствердно.

Учні

9. Чи знаєш ти, що робити або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?

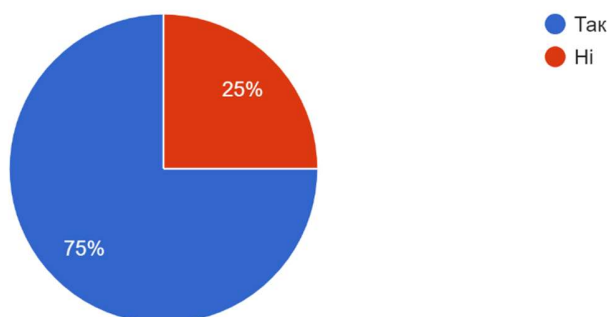
39 відповідей

Батьки

10. Чи знаєте Ви, що робити або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?

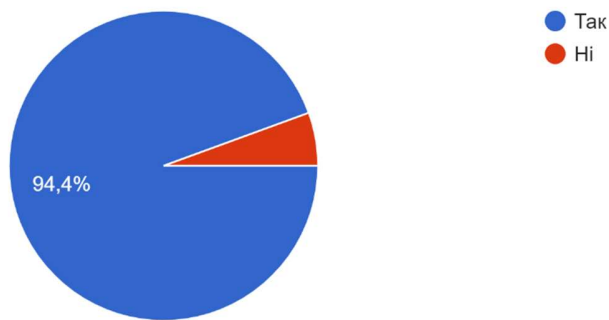
32 відповіді

Педагоги

11. Чи знаєте Ви, що роботи або куди звертатися у випадках кіберзлочинів чи булінгу щодо дітей в Інтернеті?

18 відповідей

У разі виникнення ситуації кібербулінгу більшість дітей готові шукати підтримку в батьків (61,5%); 20,5% опитаних звернеться до поліції; 7,7% – на Національну дитячу «гарячу лінію»; 2,6% – до вчителів, а 7,7% дітей не звернеться по допомогу до дорослих. Разом з тим 61,1% педагогів вважає, що дитина розповість батькам, у разі виникнення ситуації кібербулінгу, натомість 22,2% не підтверджують цього; 11,1% зазначили, що діти поділяться цим з друзями, а 5,6% вказали, що з психологом і соціальним педагогом.

Учні

10. У разі виникнення ситуації кібербулінгу, до кого ти б звернувся(лася) по допомогу:

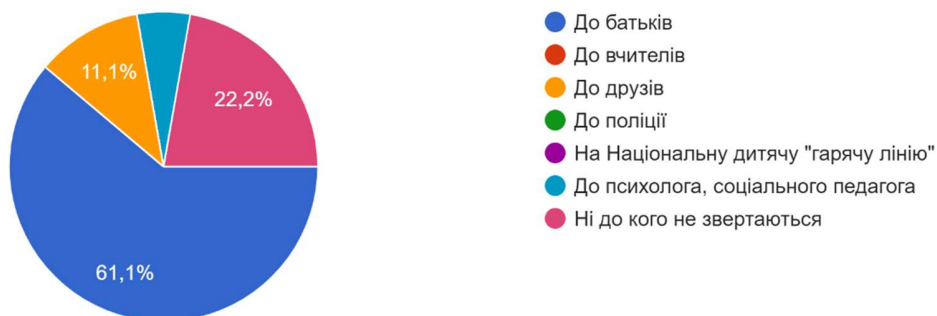
39 відповідей

Педагоги

10. На Вашу думку, до кого звертаються учні за допомогою у разі виникнення ситуації кібербулінгу?

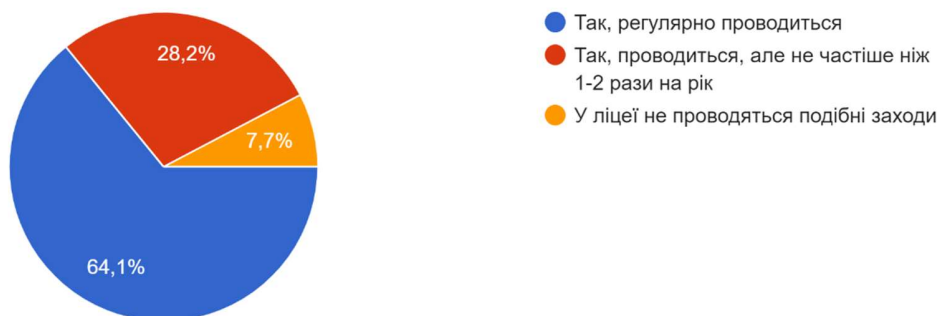
18 відповідей

У ліцеї проводиться інформаційно-просвітницька робота щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству/кібербулінгу. Про це вказали 64,1% опитаних дітей, натомість 7,7% не підтверджують цього, а 28,2% зазначили, що робота проводиться 1-2 рази на рік.

11. Чи проводиться у ліцеї інформаційно-просвітницька робота щодо створення безпечного освітнього середовища, протидії насильству/кібербулінгу?

39 відповідей

На запитання «Що потрібно зараз зробити, щоб розв'язати проблеми безпеки дітей в Інтернеті?» найпоширенішими відповідями були:

- розвивати дітей, зокрема проводити просвітницькі заходи, відповідно до віку дітей, що пояснюють, яка буває небезпека і як її уникнути;
- контролювати та блокувати небезпечний контент, який не повинен з'являтися в Інтернеті;

- проводити інформаційні кампанії для батьків про небезпеку в Інтернеті, про те, що робити, щоб убезпечити свою дитину від цих проблем, як розмовляти й пояснювати цю інформацію дітям;
- контролювати з боку батьків та обмежувати Інтернет-доступ або доступ до небезпечних сайтів для дітей.

**Рекомендації для подальшої роботи
та розробки плану заходів з ефективної профілактики та
реагування на загрози безпеці дітей 10-16 років в Інтернеті:**

1. Постійно проводити інформаційно-навчальну кампанію для батьків і педагогів про можливість насильства та потенційні ризики, з якими дитина стикається у мережі Інтернет.
2. Педагогічним працівникам та батькам учнів пройти онлайн-курс «Безпека в інтернеті під час війни: практичний курс» на платформі Prometheus.
Протягом II семестру 2023-2024 н.р.
3. Соціальному педагогу залучати дітей до навчання та до інформаційної кампанії з розробки цифрових повідомлень щодо профілактики онлайн-насильства. Надавати та розповсюджувати інформацію щодо наявних ресурсів надання допомоги дітям щодо насильства (гарячі лінії, чатботи, телефони довіри, сайти та чати тощо).
4. Класним керівникам розробити пам'ятки щодо небезпеки насильства й торгівлі людьми через небезпечні контакти дітей в Інтернеті та в соціальних мережах.
5. Педагогічним працівникам систематично проводити (під час уроків, позакласних заходів) дієві заходи й форми роботи з учнями щодо попередження кібербулінгу та безпечного використання мережі Інтернет.
6. Сприяти залученню громадських організацій та інших некомерційних організацій до проведення бесід, інших інформаційних і просвітницьких заходів серед учасників освітнього процесу.